

ser. 223(4) O-1c V. Naosa ~~190/20~~ K32/27
Medicinal practices, doctors and divination, Marapyané.

C
 1/9

- 1 Ngaka tse di mono ke tsa banna fêla. ngwê o ba rong
 Mp we mokhokho o tseba xo theya motse, le xo alafa malwetsi a
 melekô. O tseba dithlare tse di ntsi thata, le tsa xo alafa
 bana. Bongaka ba 'makonne ke bo bo tsaxo xo bakolowaxo, byale
 ka mphwe bakolo-axwê e be e le ngaka kua thlathlane le kua
 laurila. Bongaka xa bo rutwê bana ka moka xo rutwa o tee mo
 lapeng. Ngaka kapa motho o rutwa bongaka ke motho o tee fêla,
 xe a feditse tsa euwe xomme a sa batla xo ruta thata a ka sepela
 a ya kxole, a yo dira le ngaka e mo fetisang ka matla. Ke
 motho a ithuta bongaka o nthaa pondo tse Supa kapa kxomo ka
 sexolo-xolo. O rutwa maina a dithlare tsa xo alafa, xe moruti
 wa xaxwê a yo ôpa sethlare o sepela le yôna, xomme moruti wa
 xaxwê o tla mmonthsa dithlare a mmolêllê maina a tšôna. tsona.
- 2 Monna ea rutwang bongaka o ôla seedi, xe ngaka e thuxa medi le
 xo e thlakanthsa. Ka lebaka le lengwê ngaka e romêla morutwa
 wa yôna xo yo alafa balwetai ba motho ya lwalang. Motho o
 ithuta bongaka xo fihlela a itumêla xore o tseba ditirô tsothle
 le dithlare ka moka. Ka tumêlô ya Sesotho xe ngaka e ka alafa
 motho a lwala, xomme a fêla, ke yôna ngaka ya makxonthe. Dingaka
 tsa Sesotho xa di na lelxotlana la tsôna. E ngwê ke ngaka ko
 uwe, e e tee. Dingaka tsa mono xa di rwale dikola, byale ka
 tsa mathankwane. O ka xwetša e rwole thêbêla molaleng le
 naka la tau le serukolo. Xa di apara ditsiba byale ka ngaka
- 3 tsa kxalô, tse beng di apara ditsiba tsa phuti. Ngaka e humana
 dinyerenyere le dithebela ka xo di rêka ngakeng tse dingwê.
 Xe e le ngaka e tsebang kudu, xe e timeletswe ke thebela e ngwê,
 e tseba xo itirêla yôna, e tšeya thlako ya kxomo e dire thlako
 e ngwê. Tse ntsi ngaka tsa Sesotho di laola ka taola, tse ba
 di filweng. Ke bo panabôna, xe bo rabôna e be e le dingaka,
 ke lefa la bôna. Ke ngaka e se na dithebela o ithuta ka tsa
 ngaka e moruta g. Xe a di tseba o swanela xo ithêkêla tsa
 xaxwê xo tse ding dingaka, kapa a yo phutha marapô a seatla sa
 thsweni, tau le malope a thaba, le a kxudu le dinaka tsa tlou
 le kopa tsa Lewatle, e tlise mo ngakeng ya xaxwê, e tla mo
 dirêla tsôna le ka thlako tsa kxomo.

- 4 Ngaka e ithuta xe xo rata yōna, le xe motho a batla bongaka, xa swenywe ke selō, a ka ya kae le kae, a yo ithuta bongaka bya xaxwe mohuteng ofe le ofe wa motho mothō, a ka rutwa xe a thswere sa xaxwē. Ngaka ya makxonthe e a latwa, xa e bapatse ka dithlare tšaa yōna. Ngaka ke xo bitswa, xe xo na bolwetsi mo xongwō. Ngaka e ka nna ya bitswa kae le kae, le metseng ya dikxoši, e ka ya. Byele ka Makalepe ngaka ya kua Mfathla e swetseng Tsiditsane. E kile ya bitswa ke kxoši ya kua Seabe, xo tlo o swarōla motse, xomme ile xōna ya theya motse. Kxoši a e supiša pholo e nthō e kxolo. Makalepe a itumōla. E be e le ngaka ya xo thswarametse le xo foka ~~mak~~ marumō a ntwā kua Mfathla Malla. Xe ngaka e bitswa, xa e kope selō le xo
- 5 botsisa ka bolwetsi xa e botsiši. Ngaka ya Sesotho e kxōna xo bolōla seo motho a tlileng ka sōna. Ngaka xa e bolcllwe, wa e bolōlla o tsebe xa se ngaka ya selō.

- Pele e tloxa n aka xo ya koo, e bitswang. E tsea marapō, e laole pele, e kxone e rwala kxetsi o sepela. Ngaka e ~~thix~~ thlathlona ka marapō fōla, xa e sware molwetsi ka seatla. E thlatnlobōla motho ka mo tlung kapa lapeng. E kxōna xo thlathlobe ka bošiu lo mantsiboya fōla. Xa o kxone xo laola mosexare o moxolo. Xe e thlathlobe molwetsi, batswadi ba swanela xo ba xōna, e seng bana. Ngaka ya mmete xa ethibele, le xe batho fōla ba ka ba xōna. Pele ngaka e nthōa kapa e thšolla ditaola, baxsbo molwetsi banthsa kxoxo kapa 21-6 kapa ld xore ba fathlolle ditaola tše. Molwetsi xe a fodile kapa a sa fōla. Pele xo batlōxa maxonolla thobela a lešome 10/-
- 6 kapa maxolla thobela a nku. Ngaka tše dingwō maxonolla thebela a tšona ke pondo. Xe bolwetsi botle bofša mothlampe ngaka, e kxopōla kxongwana kapa nku tse pedi. Xe bolwetsi e le bo boxolo kudu, ngaka e kxopōla kxomo e kxolo. Lexa o swara motse kapa ntlo, e kxopōla kxomo e kxolo. Medimō ya ngaka ka moka e lifiwa ka kxomo, xe e o thletswitse madi ke kxomo, xe e o alafile boloi ke kxomo. Ngaka tsa kajeno xe o se na kxomo, di kxopōla pondo tse tharo. Xe ngaka e batla tefa ya yōna, xa e swangwe. Xo o tsebana le ngaka bose, e ka xo dumōlla xo lefa thšōlētō e engwō, e ngwō wa e batlōla. N aka xa dia

tlwaêla xo isa motho kxotla, fêla xe motho a xana xo e patêla,
e kxôna xo busetsa motho bolwetsi ba xaxwe; kapa e xo dire
setlaêla fêla.

7 Tawolo

Xe batho ba rata xo tseba ka bolwetsi, xo bitswa ngaka. Ngaka
e tla le marapô e laole tse dingwê dingaka di laola bolwetsi
ka thlako tse nne, tse dingwê di laola ka marapô a mantši, tse
dingwê di laola ka meetsi, tse dingwê ka patla. Dingaka di tsea
marapô, a thšweni, malope, thlako tsa kxomo, ~~xm~~ rapô la tau,
kolobê ya naxa, tlou, dikxopa tsa kua lewatle, rapô la phiri,
le la khudu. Ditaolatsa Sesotho xa di dirwê ka xo swana. Le
mabyana a xôna ditaolong. Xe ba re di wele mpharafara xo-thwê
supa taba.

Xe ba re di wele mothlakola xo-thwê di supa mferefore wa
kxôrô e tee. Byale thlako e ba rong malope, xe e wele ka thlakore
ba re e supa boloi, le mabyana xe rwele ba re ke xo supa boloi.

- 8 Rapô la mono wa tau xe le eme, le supa lenaba la motho, xe le
wele ka thlakore, lenaba le tla thlolwa. Kolobê xe e me e ya
xo wôna, e supa moloi. Xôna mo dithlakong xo na le tše xo
thweng, modimo wa senna le modimo wa sesadi. Xe modimo ye e xo
otiletse pelo, o laolwa ke ngaka, ngaka e tla xo botsa xoro
medimo ke xoro moya ya ~~hxm~~ baxolo-xolo e na le wôna. Tšôna
tse le tsôna di dirilwê ka marapô. Xe ngaka e xaša ditaola mo
fase, pelo o tla di rêta ka maina a tšôna. Xo tloxa fa, o
tla xo thlathollêla seo di se buang, xe o setse o nthsitse
sheleng xoba sheleng le soka. Ngaka ya Sesotho xa e sware
molwetsi ka seatla, e bolêllwa ke ditaole tše. Xe molwetsi a
tla hwa, o tla bôna ka ditaola di kxobokano, a re bolwetsi bo
9 bo boxolo-kudu. Marapô a bile a ~~x~~ kxôna xo tsebisa ngaka sethlare
x sa xo elafa. Rapô marapô a kxôna xo xo botsa ya xo bolayang
le se se tlaxo. Xe o lailwe ke mmina phuti, ngaka e tla bôna
ka rapô la phuti e eteditse mabyana pele, wôna o atlarêla.
Bualo ngaka e tla re a filwê ke mmina phuti ~~xm~~ sejeso, xa e

tsebe xo bolêla ina la moloi ka marapô. Xe o loilwe, o sa kxonoxe xo alafya, ngaka e swanela xo xo thekxola. Kapa tše dingwê dingaka di tla xo apeya ka dithlare, o tla kwa bollô fêla, eupya o ka se tloxe letlalô. Xe o tloxa letlalô ngaka e tseba xore ke mete o loilwe motho. Byale o tla mmatlêla thlare sa meleko, pele e mo itolle mmole, o mo foke ka dithlare tsa yôna.

10

Molwêtsi ka sexolo-xolo

Xe xo alafya molwetsi ke ngaka. Ngaka e be e tla mo molwetsing xo e biditswê. Mo romêlwa monna xo e lata, xe monna yo a fithla pele ngaka e tloxa, e nthša dithebela tsa marapô a dithšweni ditau, le dipudi, le ~~zizhazhazkz~~ dithlako tsa kxomo le dikxôpa tsa dikhudu, a laole tšela, xore a bonese xe a tla sêpêla bose. Xe a fithla molwêtsing, papaxwê molotswi o tla mo isa xo molwetsi, a bolelle ngaka xore xa a tsebe xore ngwana o thlomile byang. Byale ngaka e tla nthša moraba wa thšipa wa xo olla dithêbêla, a o sikinyê a tsolle fase. A re "nke re utlwe se jang ngwana, ngwana dirileng." Xe e laola ngwana o dutso loxoxong, a namile maoto xore dithebela di bolêlê bolwêtsi. Xe a robotse xa di kxone xo šupa. Byale ngaka e tla xo xaša ditaola ya re "Mme o di lebelotse, e re di wêle mfarafara. E boele o di tseye, e bolelle Raxwê ngwana xore a difathlolle ka sengwê. Byale Papaxwê molwêtsi o tla ntsa shellong kapa masheleng a ma bedi kapa a supe kxoxo. Ngaka etla xaša ditaola xapê e re "mm" xa ke o re botse bolwetsi ngwana wô o wa lwala. Di we fase wa di rêtê dithêbêla ka maina a tsôna a re di wele x fela "samorero xa se kxole se makulong a pika." Ngwana yô a bolawa ke malomaxwê. Ngwana o xatile madi, a tšena ka leoto. Lenaka la madi seleuwê le šupya ke thêbêla yô. le batlele n wana yo banna xobolêla ngaka. Byale papaxwê ngwana o tla bolêlla mosadi, mosadi a re ke utlwile wêna bolêlla ngaka xore, e ne e kanna ya le ka bolwetsi byô. Byale monna o tla bexêla ngaka a re batswadi ba ngwana ba re o ne o ka lekisa, xo alafa. Ngaka byale e tla batla maxonolla thobêla a nku, batla malla nku. Byale ngaka e xase ditaola la boraro

11

xo di robatsa lexo kôpa leina la sethlare xo tsôna.

- 12 Thêbêla tsa xo supa boloi, e le rapô la tau la lerôxô (paw or finger): e ngwê e le rapô la malôpê a thaba. Xe thêbêla tse di eme xe di wisitswê fase di supa bonaba (kotsi) bya batho. Ngaka byale e tla ntsa moitolla (sethlare) e o apee, e re mola se bela sethlare, a tsee sêditsê sa xaxwê sa bongaka a se loke moitollong wo o thlakeng le meetse a belang, a xase molwetsi yô a apodisitswêng ditswalô. Mupya molwêtsi a kwê bollô fêla a se ke a tlôxa lotlalô. Xe e feditse ngaka ere le tsee sethlare se (serôkôlô se tlakantswê le maimo o moxolo le makxura a nku) le nne le thêbê leoto la molwêtsi ka sôna. Se madi se si ke mathuba difala o thlakane le makxôna tsothlo, le nne le se apee pele le apee dipitsa, ka xore dipitsa di
- 13 ke se xata, sa se ke sa kxôna xo elafa. Ngaka ore molwêtsi a se apee ka morifsana xabedi ke letsatši. E sa bolelle molwetsi xore a nwê se se kana-kang. Byale ngaka e tla bolê la baôki ba molwêtsi xore ba pake lepako (pole) monyakô xore batho fêla ba se ke ba tsena ka xore maoto a ba bangwê a boima (ke xore ba ~~xxx~~ bangwê ke baloi, ba tla ba tllilo xatella molwetsi, ba itloditse môxatô boxatong ba maoto xo kokohlêtsa (or kokobetsa) molwêtsi. Molwêtsi a fepya ka lesolesele la boxôbê bamabêlê fêla. Xê a fodile papaxwê a yô motšômêla nama ya mutla kapa a bolaêlwe koko xe e le xôna. Byale xe ngwana a fodile, papaxwê o bitsa ngaka a e supectse ya dinaka kxomo mmuu-wo. A bolelle ngaka xore modimo o re file marapô. O be a sa lwale bolwêtsi ba mohswana ngwana yo.
- 14 Molwetsi o be a robatswa kxaufsi le mollô. Baxolo-xolo ba ro mollô ke sethlare o wa sidila, ba re o sidilaxi molwetsi. Baaki ba xaxwê ba ye kxonyeng. xo tukisetsa molwetsi bosiu, ka xore ba be ba sa tsebo lebone ba bonesa ka byanye fêla xe ba batla selô ntlong. Baaki ba be ba tsoša molwetsi ba ro thekxe lebotong xore a nne a ithsidile mokôkôttô. Xe mantsiboya molwetsi a be a lwala thata. Ka xo dira byale ba re ba thuba madi a ~~xxxxx~~ emeng, xore mesifa e emeng o siane pila. Xe bosiu bo bongwê molwetsi a lotse a fisa kudu, mošimane o mmathêla xo bitsa

ngaka yela (ya ngaka). Byale ngaka o tla mo neya mosongkwane a fufutše xapê, a be a fôlê. Xe a fodile ngaka e re badimo ba mo re athloletse.

15 Tirisô

Motho xe re tla re o tseba dithobela, xe a di thsolla a ka xo botsa xore o tllile ka dife xo yôna. Ngaka e bôna ka lewô la marapô xore o lla kae. Xe ba ba dira ditaola ba kxobokanya marapô a tsôna tazwz ka moka. Dithlako ba di ire mathlô, ba di sete botse, ba batle le serokolo sa tsôna. Ba batle le kxoxo e nthšo, ke sedimo, ba e thlakanthš^o, mo tirong ye. Xe ba batla xo xo ruta bongaka ba xo laola, ba tla rôbatsa ditaola tš^e ka mo meetsing. Ka mamosê ba di nthš^e ba xo neye meetsi ala a tsôna, xore o nwê. Xe o nwele meetsi a tsôna, o tla kxôna o diruta botse. Batla xo neya taola tse nne ba xo bolelle maina a tsôna. Ba tla di wisetš^a fase, ba re, o wa di bôna na! O no ee, ba re di wele mothlakola. Me di weling mothlakola ka xa di ntse byana. Pele ngaka e ruta motho mawô, e kxone xo thlatholla tse ka moka. Ngaka tsa mono tsa Sesotho di kxôna xo lomexa ka lexare le elnaka. Di dingwôdi ngaka di kxôna xo lomexa ka sekkopha sa kxudu. Tš^a Sesotho di tš^eba xo š^umesa lenaka kudu, le basadi baxolo ba Basotho ba tseba xo lomexa lesikana kapa xo xⁱ rola thlôxô. Thwaxadima le meraro ke di dingwô ditaola tsa xo š^upa. boloi.

17 Kelello ya dithlare

Mosethla, moletsa kxwadi, moretsinini, makxona-tsothle, moretlwa, milo, mokhulo, kxopho ya naxa, sethla^bki, mforokxu, lematla, moxabala, lenaka la kxomo, morola, senaolele, sebete, moduba, thotse, mochidi, maimo, masio-mabe, serokolo, le tse dingwô byalo.

Thlathollô

(1) Monna o fala mamati a mosethla a a kxobe, a tsonye meetsing a tonyang. Ho thwê ke sethlare sa lethšôllô le bana.

(2) Monna o fala mamati a moletš^a-kxwadi, a a tsonyeng meetsing a tonyang. A se leš^e xore se loêllô kudu, xe se loeletse, o nthsa mamati awo, a neye ngwa.a Xo thwê ke sa mala-a-mahubedu.

(3) Monna o ôpa modi wa moretsinini, a apeyole ngwana xe a

18

Kelellô ya dithlare

Thlathollô (4) makxona-tsothle, monna o ôpa mudi wa sôna a o apeye. Xo thwê ke sa madi.

(5) morethwa le milo di thlakantšwa mo phekong tsa motse.

(6) mokxalo xo epiwa mudi wa wôna, o thselwe meetsi, o apiwê. Ba re ke thlare sa madi, sea a ntsa.

(7) Kxôphô ya naxa, e nthsa mafsi xe motho a fsele, xo sathswa wôna. Ke thlare sa mollô.

(8) Sethlabi di pedi se sexolo lo se se nyane. Xo epiwa medi ya tsôna e apewe, xo thlabilwê thlabiso xo imo xa meetsi, se tselwa meetsi se bewe mo ifong; thlabiso e lebane le moo xo long sethlabi.

(9) mforokxu mudi wa wôna o alafa letsala.

(10) Lematla le lôna le alafa letsala, xe xo apellwê dixwere tša le lôna. Ke o thlakantšwe le modi wa thola, o alafa dinôka.

19

Kelellô ya dithlare

Thlathollô (11) moxabala o mela kua thabeng, xe motho a xafa, a bolawa ke polo, o fiwa mamati a matala a wôna xore a je. Xo thwe ke sa polo.

(12) Lenaka la kxomo, la kxalê, xe ngwana a thswengwa ke moxubu. Monna o wa le fiša nthla, a tšoa thipa a tlošo mošidi wa lôna, a o šile a thsele meetsing, a nošê ngwana ka methla. Xo thwê ke sa moxubu.

(13) Morola, xe o tsere modi wa wôna wa o ômiša, xe thlôxô, o ôpa, o fiše mudi wo, o sunotše moši. Kapê xe o bolawa ke leino o tšee mudi kapa seenywa sa xona o beše ifong, e re mola xo le bollô o beyê leino. Xe meetsi a mudi kapa seenywa a ka tsona a le bollô leinong, le tla fola. Xo thwê ke thlare sa leino. Morola xe modi wa wôna o thlakantšwe le lematla, o alafa xê nôka tsa basadi.

20

(14) mudi wa senaolele xe o knobilwê wa tsengwa meetsing a tonyang. Xo thwê o kxôna xo bolaya diso ka mo mathlong.

(15) Sebete, mudi wa sôna o wa kxobiwa o tsenywê meetsing, xo nošwa dikxomo xe di bolawa ke sebete.

- (16) Moduba o sumiswa xe xo alafya nōka.
 (17) Thotšō, e sumiswa mo dithlareng tšā xo dira selō nōxa.
 (18) Mochidi ba re mamati a wōna, xe o ka a ja, a folisa ngopō.
 (19) Maimo mudi ya wōna, banna ba o loma ka meno, ba thsase sefathlōxō, xo thwō o kxōna xo dira xore ba re ba xo rate, ba humane o le monna e moxolo.

21

šokox Tokišo ya dithlare

Dithlare tsa Sesotho tse ntsi ke tse epiwang mo fase. Xe ngaka e epile sethlare e tla fithla e se anixe lapeng, xore se ōmō, xe ele se se tloxo xo silwa. Dithlare tsa Sesotho di silwa ka lwala la tsōna fōla. Tse dingwō xe di sa no šilwa di a thlakanthswa le tse dingwō le makhura a dibatana, ba re ke tse di swaraxo motho le motse. Tšō dingwō dingaka di xo fa pheko e thlantsweng, di xo laele xore xe o fithla ~~šathse~~ šathse thupa ya moretlwa o e thlome marulelong a ntlo ya xaxo monyako. A xo bolelle xore tladi ya meleko o ka se ke ya ratha ntlo ya xaxwō. E ngwō pheko Basotho ba e ōpōla monyakō xo ya tšenang teng a rwōle boloi o tla ōma n moo, a thswarexe. Tse dingwō dithlare xe o lwala, ba xo fa boupi, o komo, tšō dingwō di a fufutswa ifong.

22

Boloi

Boloi ke lebitsō le le tsebivang kudu le ka bana, ba tseba xore moloi a ka dira xore o xwō. Ke tumōlō ya Sesotho. Ka molaō wa kxalō mo Basothong moloi o be a bolawa, kaxobane ba be ba bōnwa ke kxošī xe e sepela motseng bosiu. Kxošī n tsa kxalō di be di sa rōhale. Kxošī Tselapedi a Mothlasedi o kilo a bōna baloi bosiu motseng wa xaxwō, ya re bo esa, a bitsa lekxotla, xomme baloi bao, ba yo bolaēlwa kua kxapamadi ka melamu yo mongwō wa baloi ba e be e le mangwana Kxosi, le yōna a bolawa ka xore kxošī, o be a mmone a tanne phōšfōlō e phathšwa, a eteletse baloi pele ba tswa ka kxōrō.

23

Ka Sesotho xe o sa alafiwa ke ngaka ya therešō, o se ke wa kwa moloi xe a sepela bosiu. Motho xe xo tla thwe ke moloi o swanetse xo thswarexa lapeng la xaxo. Ka sexolo-xolo o be o bolōla mošatō xomme moloi a bolawō ka xore moloi o be a sa

apare solô, a ithsôla ka morôra fêla mmelong. Kaje no xe moloi a thwarexilo, o ka nna wa bolôla naye, wa mmotsa xore o batlang. O tla xo fa thsêlêtê xore o se ke wa mmolôla, xe o mmolotse bathong, o tla xwa ruri, o xo dirôla manô, a xo bolaye. Ka baka le uwe xe motho a bone moloi a thwere naka la boloi, o thsaba xo bolôlla kxosi. Ke motho xo thwe ke moloi wa bônwa

24 o sopela naye kamethla, ba re le wôna o ruta xo lôya. Ka sa kxalê moloi a bolailwe kxomo tsa xaxwê di be di tšewa ke kxosi ya motse. Dingaka tsa Basotho di kxôna xo wapa šupa moloi ka dithôbôla. Di bolôlla moloi le moo a fithlêleng dithlare tsa xo lôya batho, xe a sa xanetšê ngaka ye, batho ba tseba xore ke moloi. Kapê ngaka e supa le dithlare tsa boloi tšê bofêllwang nokeng. Ke motho a tsebya xore ke moloi, batho ba thsaba dijô tsa xaxwê kudu, xe ba mmôna ba xopola boloi fêla. Ke motho a ka xuduxôla motseng, xomme a tlawâllana le motho ya lôyang, batho ba tseba xore le yêna ke moloi. Ho Sesothong motho a lailwê xe a xwa o bolôla xore ke loilwê ke semang manyane le moloi ke xe a xwa bolôla ba o ba bolaileng a re: Ke bolaille mokêtê le bana ba semang-mang.

25

Medirô ya bolwetsi

Ka tumêlô ya esotho xe motho a kare a alafiswa, a seke a fole, xo thwe xa se bolwetsi fêla, ke modirwa ya Basotho. Malwetsi ka Sesotho a neollwa, byale ka xa ngaka e kare o katile madi kapa o thwerwo ke motho lexotla kapa o jesitswe moriri. Kapa ngaka ya xo butsisa ya re "xa se o lomiwê ke selô" wôna wa re nkile ka lomwa ke no a. Ngaka o re axaa, noxa e uwe, e be e noxa, e be e le ya maneelwa. Mothlampe ngaka e tla re, o kile wa thsoswa keng? wôna wa re ke phôfôlô bosiu, byale ngaka e tla r axee, xomme pelo ya xaxo ya tsonwa ke bolwetsi byalô. More o thibolotse mmole wa xaxo, o tšwanela xo thlabêlwa

26 meleko ka moka ke ngaka e tsebang tirô yo. Ke motho a re o xo romêla kxaba kapa a re o swara bana ba xaxo dikxaba, ka xo ba rea a re lo tla dibôna. O swanetse o batlêla bana ba, sethlare (more-wa-mexaditšwane, o špê mudi wa wôna o wo tsenye metsing a tongang o thlapise kxaba yê.

END S. 223